

Už aby se stály fronty na práci, přejí si firmy

280 tis.

lidí bylo na konci července v Česku bez práce.

Jitka Vlková
redaktorka
MF DNES

Trh práce se kvůli ochlazení ekonomiky pozvolna začíná měnit. Vládní program Antivirus na udržení pracovních míst je firmám, které by zaměstnance potřebovaly, spíše pro zlost. Brzdí přirozený přesun zaměstnanců tam, kde práce stále ještě je. Vystřízlivění z iluze, že vše bude jako dříve, přijde na podzim.

Vyplyvá to z anket MF DNES, která prostřednictvím krajských redakcí oslovila na tři desítky převážně výrobních firem. „Spousta lidí ještě nepochopila, co nás čeká. Ekonomika má obrovskou setrvačnost, stejně jako myšlení lidí. Dopady změn a propadu ekonomiky teprve přijdou a lidé se s tím budou sžívat,“ říká Pavel Česnek, generální ředitel strojíren Žďas ve Žďáru nad Sázavou. Přípravuje se na to, že zakázky jeho firmě letos klesnou o pětinu, takže bude muset zefektivňovat výrobu a škrtnat místa.

Šéfové firem s nadějí očekávají, že pracovníci přestanou mít navrch. „Nároky zaměstnanců v posledních dvou letech přestávaly být pro zaměstnavatele únosné. Věřím, že časy, kdy si zaměstnanci ‚diktovali pracovní podmínky‘, jsou alespoň na určitou dobu pryč,“ prohlašuje šéf strojírenské fabriky Spojmont Ostrava Pavel Nápravnik.

„Jestliže se například v Praze fronty na práci nestojí, skončí to v září,“ předpovídá Luboš Kastner z řetězce hospod Hospodská.cz, který provozuje celkem šest podniků převážně v Plzni.

Část firem uvádí, že se jim teď hlásí víc lidí na práci než před koronakrizí, ale ne vždy jsou to schopní kandidáti. „Jde o méně kvalifikované zaměstnance, automotive průmysl se zbavoval hlavně agenturních pracovníků. Technicky zdatných odborníků se většinou firmy zbavují až na posledním místě,“ říká Česnek.

334 tis.

volných míst evidovaly na konci července tuzemské úřady práce.

84 tis.

volných míst evidovaly úřady práce v Praze.

Foto: Shutterstock

„Máme lepší výběr, protože některé děčínské společnosti propouštějí. Hlásí se lidé, o kterých se nám v době před pandemií ani nezдалo,“ říká Martin Vošta, ředitel Ryko Děčín, opravárny železničních vozů. Firma nabírá lidi, potřebuje zkušené a šikovné dělníky ze strojírenství a zámečnicků.

„Ve výrobním závodě v Příbrami jsme poslední měsíce zaznamenali, že se poptávka žadatelů o zaměstnání zvýšila,“ říká Vladislava Česáková ze společnosti ZAT, která dodává řídicí systémy. Dlouhodobě má firma nízkou fluktuaci a shání vývojáře softwaru.

Lidé už se také tak odvážně sami nepouštějí do změny zaměstnání. „Dobrovolná fluktuace zaměstnanců se snížila prakticky na nulu. Na trhu práce je patrná nejistota a obavy, zaměstnanci se změnou spíše vyčkávají,“ říká Richard Kabuď, personální ředitel strojíren Doosan Škoda Power.

„Realita je, že nezaměstnanost zatím stoupla minimálně, firmy, které nabírají, mají velký problém pracovníky získat, do toho je problematictější získat cizince,“ říká Tomáš Surka z personálně-poradenské společnosti Quanta. Podle něj zatím nouze o práci není, takže české zaměstnance nic nenutí pracovat usilovněji.

Antivirus brzdí obměnu

Program na podporu zaměstnanosti Antivirus řadu zaměstnanců uchlácholil. Neuvědomují si, že na podzim už vše může být jinak. V hutích Liberty Ostrava odstavili jednu pec a 400 zaměstnanců zčásti využívají na jiných pozicích a zčásti platí za to, že jsou některé dny doma. Firma vyčkává, co bude dál.

„Možná ještě firmy věří v relativně rychlý návrat k normálu, kdy byl velký nedostatek pracovní síly, a snaží se lidi různými způsoby udržet,“ říká Jiří Hrdina, ředitel Singing Rock z Poniklé na Liberecku, výrobce vybavení pro horolezce a pracovníky ve výškách.

Podle části zaměstnavatelů Antivirus deformuje pracovní trh. „Nabídka potenciálních zaměstnanců se nezvyšuje, zčásti za to může podpora státu,“ říká Šárka Zbrojčková, obchodní ředitelka Spojených kartáčůven z Pelhřimova.

„Nemá cenu, aby stát tlačil peníze do míst, která jsou stejně neudržitelná a dřív nebo později zanik-

Nechceme nadbytek lidí, radši platíme přesčas

Produktivita zaměstnanců navzdory platům nestoupala, tak se sušická továrna Solodoor pustila cestou zvýšené automatizace a robotizace. „Pracovní trh je tak přehřátý, že se s ním nedá pracovat. Covid změny pro zefektivnění výroby jen urychlil,“ říká Martin Dozrál ředitel a menšinový spolumajitel českého výrobce dveří Solodoor.

Jak fungoval Solodoor v době nouzového stavu, kdy byly maloobchodní prodejny zavřené?

Když se uzavřely, měli jsme práci na osm týdnů. Museli jsme zrychlit změny, o kterých jsme přemýšleli už před krizí. Za první pololetí nám meziročně propadly tržby o pět procent kvůli zavřeným obchodům, další prodejní kanály jako hobbymarkety nebo stavebniny pro velkoobchodní zákazníky a dodávky do developerských projektů fungovaly dál. Pokud by v květnu obchody neotevřely, museli bychom propustit lidi, nebo přejít na nižší směnnost.

Propouštěli jste v důsledku vládních omezení?

Jako každá firma jsme přemýšleli o redukci pozic. Rozhodli jsme se neobsadit sedm pracovních míst v administrativě a 15 našich agenturních pracovníků se chtělo vrátit na Ukrajinu. S 220 kmenovými zaměstnanci jsme pak výrobu a administrativu pokryli - zefektivnili jsme průběh směn a změnili způsob plánování.

Vnímáte u zaměstnanců strach ze ztráty zaměstnání?

Vystrašení nejsou, jen si začínají uvědomovat, že práce v budoucnu nemusí být, jsou opatrnější. Vidí, že situace trvá delší dobu, sledují zprávy a vědí, že se tu připravuje další vlna podzimních opatření a nikdo neví, jak budou vypadat. Ptají se nás, jak je firma zakázkově zaplněná a jak na tom je.

Zlepšila se kvalita uchazečů?

Čekal jsem, že po covidu ve fabrice

nabídneme práci většímu počtu kvalitních českých zaměstnanců, ale většinou radši vezmeme šikovného zahraničního pracovníka, zpravidla z Ukrajiny. Na trhu práce stále není dostatek kvalitních zaměstnanců, kteří zatím zůstávají ve stávajících firmách na místech dotovaných z programu Antivirus.

Přineslo vám období koronavirových omezení něco pozitivního?

Jsem odvažnější rozloučit se se zaměstnancem ve výrobě, který není dobrý. Podařilo se nám doplnit výrobní kapacity přesčasovou prací. Je to ve finále levnější než mít věčný nadbytek lidí - jsou totiž slabé a silné výrobní dny.

Je to jiný přístup než v době konjunkturní?

Poslední dva roky jsme pořád sháněli lidi, byla tendence nahrazovat ve výrobě každého odcházejícího člověka a mít raději nadbytek lidí. Sebevědomí mistrů v komunikaci s výrobními dělníky bylo dost posramocené. Základním měřítkem užitečnosti pracovníka bylo, že přišel do práce. To dnes již neplatí.

Takže s hýčkáním zaměstnanců je konec?

– Jitka Vlková

Výrobním firmám klesala produktivita, ale rostly mzdové náklady. V debatách s dodavateli i s konkurencí jsme si říkali, že by bylo dobré, kdyby přišel nějaký zásah jako ochlazení. Pracovní trh je tak přehřátý, že se s ním nedá pracovat. A přišel koronavirus, což nikdo nečekal. Urychlilo to spoustu věcí.

Co vás vedlo k tomu, začít se připravovat na horší časy?

Viděli jsme, že přidáváme lidem plošně pět procent ročně a přitom bojujeme s velkou zmetkovostí a reklamacemi. Přetahovali jsme se s Německem o lidi a přitom jsme nebyli schopni zvýšit výrobní kapacitu. Klesala rentabilita, přestávalo se dařit dodávat včas a v dobré kvalitě. Už v roce 2018 jsme se rozhodli investovat do nové výroby záruční, koupili jsme dvě robotické linky. Než přijde ochlazení, chtěli jsme mít vyladěnou automatizovanou výrobu a super produktivitu práce, abychom takový čas přečkali. Covid to jen urychlil. Pracujeme teď na další modernizaci našeho plánovacího výrobního softwaru a na velkém projektu automatizace výroby a skladů. Realizace bude tak na pět let, investici odhaduji na nižší desítky milionů korun.

– Jitka Vlková

nou,“ domnívá se Radek Jakubský, ředitel Reha Česká Skalice, výrobce nemocničních lůžek.

Více pracují jen ti pracovití

Část lidí by už teď našla uplatnění právě v oboru výroby pro zdravotnictví, kterému koronakrize přinesla nové příležitosti. „Sehnat schopnějšího zaměstnance je těžší než před šesti měsíci - jednak proto, že zahraniční pracovníci mají těžší přístup na pracovní trh, a dále proto, že řada firem nepropouští, neboť může držet lidi uměle na programu Antivirus,“ říká Vladimír Michnová, personální ředitelka Linet Group. Firma zaměstnává 1 800 lidí a shání další.

„Zaměstnanci dostávají výplatu včas a díky vyjadřování politiků a médií si myslí, že se nic nemůže stát, případně že se o ně stát postará tak jako dosud,“ rozčiluje se Jiří Rosenfeld, ředitel Slovákých strojíren Uherský Brod.

„Máme fúru zakázek a musíme je odmítnout, zaměstnanec je problém sehnat. Část lidí je na podpoře, část v průmyslových zónách nebo v Německu,“ odhaduje Jan Budka, ředitel a spolumajitel mariánskolázeňského výrobce čalouněného nábytku Nová Karna.

Podle vyjádření manažerů firem zaměstnanci znervózneli. „Chodí se nás ptát na výhled a jak to bude,“ říká Josef Běloušek, obchodně technický ředitel EM Brno, výrobce elektromotorů. „Obecně můžeme konstatovat, že si lidé práce více váží a jsou disciplinovanější a odpovědnější než v časech před pandemií,“ říká Petr Novák, jednatel Koyo Bearings z Olomouce, výrobce ložisek pro automotive a strojírenství.

Strach o práci a s tím spojené větší nasazení ale zatím firmy nepozorují. „V dohledné době bychom měli takový posun v přístupu k práci zaznamenat,“ domnívá se Jaroslav Duspiva, personální ředitel pekárenské společnosti United Bakeries.

Větší nasazení projevují zpravidla jen ti zaměstnanci, kteří už předtím makali naplno. „Ti nejlepší zaměstnanci byli v náročném období a v omezených podmínkách na home office ještě produktivnější a kreativnější,“ chválí mluvčí Doosan. „Zaznamenali jsme silnou soudržnost a solidaritu, výraznější projevy pokory a ochoty zabrat,“ nešetří slovy chvály Hana Calltová, personální ředitelka Kofoly.

Martin Dozrál, ředitel a menšinový spolumajitel výrobce dveří Solodoor.

INZERCE

Motocykly

Koupím Moto, Auta a Díly, Škoda, Octavia, Tatra, Wartburg 311, JAWA, ČZ, PAV, 775262334

Knihy a časopisy

Knihy! Odkoupím velkou knižní pozůstalost, Praha a okolí. Tel:603478873

Sběratelství

Zaplatím nejvyšší ceny za mince i sbírku, bankovky, hodinky, významné známky, odhad i po telefonu. Tel: 602 802 040

Koupím

Soudní znalec zdarma ocení obrazy, známky, dopisy, pohledy, mince, bankovky. Sběrky i jednotlivosti též rád koupím a platím nejvyšší ceny. Ihned, profesionálně, 24 hodin denně. Tel: 608709299

ČERVENOU krabičku od hodin HEUER za 1000,-Kč. Tel. 777311101

MODROU krabičku od hodin HEUER za 800,-Kč. Tel. 777311101

TERA-VARI, MF-70, TZ4K, MT8 koupím T: 603 897 100

Koupím automobil i poškozený od roku výr. 1995 - 2020, nabídněte. Tel. 606861822

Pozůst. po hodinář. 777311101

Koupím housle, violu, violoncello, kontrabas i poškozené. T: 739907598

Prodám

Domácí Česnek, mák Tel.604779185